

Juridische 2-daagse 2019

11 en 12 november
Arnhem

Actualiteiten subsidierecht

Jasper Kennis & Irene van der Heijden
(Pels Rijcken)

Programma

- Bevoegdheid tot subsidieverlening
- Rechtsbescherming voor derden
- Verdeling van schaarse subsidies
- Betekenis van het "nieuwe" vertrouwensbeginsel
- Wijzigingen tussen verlening en vaststelling
- Evaluatie van subsidieregelingen

Bevoegdheid

- 4:23 lid 1 Awb
- ABRvS 13 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:413 (Stichting Cultuur Eindhoven)
- Hoe kan door een privaatrechtelijke rechtspersoon die op afstand van de overheid staat (buitenwettelijk b-orgaan), aan het vereiste van een wettelijk voorschrift worden voldaan?

Bevoegdheid

- Delegatie (10:15 Awb)

- Mandaat (10:1 Awb)

- Attributie

Bevoegdheid

- ABRvS 27 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:595 (Gymnasion)
- Subsidieregeling waarin één subsidieontvanger is aangewezen, is geen algemeen verbindend voorschrift maar een beschikking.
- Aangezien de subsidieregeling is te kwalificeren als beschikking, ontbreekt een wettelijke grondslag en moet het besluit daarom worden vernietigd wegens strijd met artikel 4:23 lid 1 Awb.
- Einde van de één-op-één-subsidieverlening in algemeen verbindende voorschriften?
 - Opnemen als begrotingssubsidie?
- Bij vaststellen nieuwe regeling rekening houden met schaarse rechtennorm! (Vgl. Geobox-uitspraak)

Rechtsbescherming voor derden (I)

- Alleen aanvrager c.q. ontvanger belanghebbende?
- Conclusie A-G Widdershoven 7 november 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:3474) over afgeleid belang
- Contractuele relatie tussen ontvanger en derde (bijv. werknemers) → wordt derde in eigen zelfstandig belang geraakt?
- Bijv. een tegengesteld belang of schending fundamenteel recht (EVRM)

Rechtsbescherming voor derden (II)

- Afwijzing subsidie Metropole Orkest: positie orkestleden?
- Reële mogelijkheid dat de afwijzing *kan* leiden tot bezuiniging op personeelskosten (schakel 1) die gevolgen *kan* hebben voor de arbeidsrechtelijke positie (schakel 2)
- Dus werknemers geraakt in een fundamenteel recht op arbeid ontleend belang (?!) = eigen, zelfstandig belang (geen afgeleid belang)

ABRvS 26 juni 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1984

Verdeling van schaarse subsidies

- Gymnasion-uitspraak:

"Voor zover alsnog een subsidieregeling [...] wordt vastgesteld, wijst de Afdeling, naar aanleiding van hetgeen in deze zaak naar voren is gebracht en het subsidieplafond dat de gemeenteraad heeft vastgesteld, op de in haar uitspraak van 2 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2927, neergelegde rechtsnorm. Die strekt ertoe dat bij de verdeling van schaarse vergunningen door het bestuur op enigerlei wijze aan (potentiële) gegadigden ruimte moet worden geboden om naar de beschikbare vergunning(en) mee te dingen. Zoals eerder is overwogen (uitspraak van 11 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2310), is deze rechtsnorm ook van toepassing bij de verdeling van schaarse subsidiemiddelen."

Verdeling van schaarse subsidies

- Wanneer? Subsidieplafond (4:25 Awb) + meer vraag dan aanbod
- Hoe?
 - Passende mate van openbaarheid' met betrekking tot de beschikbaarheid, de verdelingsprocedure, het aanvraagtijdstip en de toe te passen criteria
 - First come first serve, loting, tender. Maar altijd: duidelijke, precieze en ondubbelzinnige formulering van de verdeelregels die voor alle potentiële gegadigden kenbaar zijn.
- Bestaande regelingen tegen het licht houden!

Vertrouwensbeginsel (I)

- Introductie van een stappenplan:
 - (1) Kwalificatie van de uitlating of gedraging
 - (2) Bevoegd gedaan? Schijn van bevoegdheid toerekenbaar?

→ Hoe komt het over op de ontvanger?

 - (3) Afweging van belangen: vertrouwen honoreren?
 - (4) Eventueel (financiële) compensatie

conclusie A-G Wattel 20 maart 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1694) en
ABRvS 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1694)

Vertrouwensbeginsel (II)

- Aanvragers worden geacht de regelgeving te raadplegen
(CBb 5 juni 2018, ECLI:NL:CBB:2018:262: informatie op website schept geen gerechtvaardigd vertrouwen)
- Veelal geen belangen van derden (maar let op bij tenders!) en algemeen belang alleen financieel → sneller vertrouwen honoreren
- Beroep slaagt maar zelden
(Rechtbank Limburg 10 september 2019, ECLI:NL:RBLIM:2019:8195)
- Ook in strijd met de wet? En bij overschrijding subsidieplafond?

Wijzigingen na verlening

- Formele rechtskracht verleningsbesluit sluit latere discussie over voorschriften niet zonder meer uit
- Toetsing evenredigheid (lagere) vaststelling als panacee (ABRvS 18 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2768 over WNT-norm)
- Anders in CBb 23 juli 2019 (ECLI:NL:CBB:2019:308): kwalificatie aanbestedende dienst afgekaart bij verlening
- Schuiven met begrotingsposten niet zonder meer mogelijk (ABRvS 31 oktober 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3550 en CBb 23 juli 2019, ECLI:NL:CBB:2019:308)

Evaluatie van subsidieregelingen

- Artikel 4:24 Awb:
 - "De evaluatie dient een adequaat inzicht te geven in de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk"
- Vaststelling van prestatie in relatie tot het doel van de subsidie
- Vormvrij
- Hoe kom ik als subsidieverstrekker aan informatie?
 - Subsidieverplichtingen

Evaluatie van subsidieregelingen

- Maak doeltreffendheid groter onderdeel bij het opstellen van de subsidieregelingen. Maak gebruik van concrete, beoogde resultaten, bijv. in de vorm van indicatoren.
- Goede registratie. Zorg dat resultaten van subsidies en de effecten van de activiteiten kenbaar zijn in individuele dossiers en voor alle medewerkers.
- Meer sturing op de uitvoering van activiteiten. Denk hierbij bijv. aan het opnemen van criteria over het bereik van de activiteit.
- Voer regie tijdens alle stappen in het subsidieproces.

Vragen?

Irene van der Heijden

T: 070-515 3476

E: irene.vanderheijden@pelsrijcken.nl

Jasper Kennis

T: 070-515 3929

E: jasper.kennis@pelsrijcken.nl